

Забрана запошљавања у јавном сектору, која се примењује већ шесту годину, највероватније ће бити укинута крајем ове године. Планирано је да се од 2020. године примењује нови механизам запошљавања у целом јавном сектору, према такозваним кадровским плановима, незванично сазнаје „Политика”.

То значи да владина Комисија за давање сагласности за ново запошљавање неће више давати зелено светло за попуњавање сваког појединачног радног места. Убудуће ће само одобравати план запошљавања у одређеном државном органу. Служба која има потребу за попуњавањем одређеног броја радних места сачиниће план, који ће потом предати надлежном министарству, а оно потом затражити сагласност Владе Србије.

Кадровски планови су, иначе, раније постојали у министарствима и државним органима, што је значило прецизно планирање послова и броја потребних људи. Сада би они требало да се примењују на цео јавни сектор, то јест и на школе, болнице, домове

здравља.

Укидање забране запошљавања једна је од тема о којима ће Бранко Ружић и Сениша Мали, министри државне управе и финансија, ових дана разговарати са мисијом Међународног монетарног фонда, која до 5. фебруара борави у Београду. На дневном реду је и начин запошљавања у јавном сектору и, наравно, платни разреди, који је требало да буду уведени ове године, али су одложени за наредну.

Мера забране пријема у радни однос у јавном сектору уведена је крајем 2013. и до сада је у договору са ММФ-ом у више наврата продужавана.

Ипак, то није значило и потпуну обуставу запошљавања у јавном сектору, јер су нови кадрови примани у радни однос тамо где се појавила потреба за тим. Потребно је било добро образложење и одобрење владине Комисије за давање сагласности за ново запошљавање.

Фискални савет је више пута у последње време упозоравао да је ову меру требало укинути 2015. године. Недавно су изашли и са препоруком да се током 2019. мора контролисано изаћи из мере забране запошљавања јер већ постоји мањак запослених у кључним деловима јавног сектора. Према њиховој анализи, у здравству недостаје 3.000 радника, а само у Клиничком центру Србије мањак је 1.000 запослених. Недовољно људи је запослено и у државној администрацији. У Пореској управи недостаје око 500 људи, а у инспекцијским службама око 300.

– Забрана запошљавања довела је до снажног смањења броја стално запослених, али је тај пад ублажен повећањем броја посредно ангажованих радника. Увођење забране запошљавања одмах је зауставило раст укупне запослености у државном сектору. Директна последица било је смањење броја стално запослених радника (на неодређено) и то за готово 36.000 људи у периоду 2014–2017. Тиме је укупна запосленост смањена за више од седам одсто, што је прилично велико смањење – наводи Фискални савет у „Мишљењу на Фискалну стратегију 2019–2021”.

Према њиховом мишљењу, предуго ослањање на забрану запошљавања угрозило је кадровске капацитете широм државног сектора, јер су буџетски корисници били суочени с предугим, петогодишњим неселективним одливом кадрова. Буџетски корисници су због тога пронашли начин да радну снагу барем делимично надоместе, и то различитим облицима посредног ангажовања радника. Тако је, упоредо са падом броја стално запослених, број запослених на одређено у протекле четири године (2014–2017) порастао за скоро 10.000 људи, док је број радника по уговорима о привремено-повременим пословима увећан за више од 5.000 људи.

– Процењујемо да нето ефекат забране запошљавања на запосленост у државном сектору (када се узму у обзир сви облици радног односа) представља број запослених

мањи за око 21.000 људи. То је резултат броја запослених на неодређено мањег за 36.000 и већег броја на одређено и привремено-повремено (за 15.000 људи укупно) – наводи Фискални савет.

Ефекти забране запошљавања временом јењавају и сада потпуно изостају – од почетка 2018. укупан број запослених је чак повећан. Прецизније, од децембра 2017. до септембра 2018. године број стално запослених смањен је за 3.300, али је истовремено у осетно већој мери порастао број радника на одређено (за 1.500) и на привремено-повременим пословима (за 5.300).

Извор: Политика